

Smittebeskyttelse i svinebesetninger

Den norske grisen er fri fra en rekke sykdommer som finnes i de fleste andre land. Dette kontrolleres gjennom omfattende helseovervåking av den norske svinepopulasjonen. Å få inn en av disse sykdommene i en norsk svinebesetning vil forårsake svært alvorlige sykdomsutbrudd og store produksjonstap. Smittestoffer kan bl.a. overføres via mennesker, klær og redskaper som kommer inn til grisene. Derfor må det følges strenge smittevernregler dersom man skal inn i en svinebesetning. Kravene til smittebeskyttelse er enda strengere for avlsbesetninger og for spesifikk patogenfrie besetninger (SPF). Tabellen under gir en oversikt over ulike besetningstyper, hvilke sykdommer de skal være fri fra, hvilke krav som finnes mht. smittevern og persontrafikk og hvilke krav det er til helseovervåking og prøvetaking. I tillegg til krav til smittevern ved persontrafikk, er det tilsvarende krav for bl.a. inn- og utlastingsrutiner for både dyr, fôr, utstyr og god skadedyrkontroll. Det er ikke inkludert i denne oversikten.

Type besetning	Frihet fra sykdommer/ smittestoffer	Krav til smittebeskyttelse ifm. persontrafikk	Krav til helseovervåking og prøvetaking
Bruksbesetning	- Methicillinresistente <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) - Smittsom grisehoste (<i>Mycoplasma hyopneumoniae</i>) - Porcint reproduksjons- og respiratorisk syndrom (PRRS) - Smittsom gastroenteritt (TGE) - Porcin epidemisk diaré (PED) - Aujeszks sykdom (AD) - Andre varianter av influensa A virus enn H1N1pdm09 I tillegg kartlegges årlig forekomst av: - Influensa A(H1N1)pdm09 - Porcint respiratorisk koronavirus (PRCV)	Smittesluse: - skal brukes av alle besøkende - fysisk skille mellom uren og ren sone - skifte til besetningens klær og fottøy - hårnett, munnbind og hansker - håndvask Før kontakt med norsk husdyrhold etter opphold i utlandet skal du: - være minimum 24 timer i Norge. - vente minimum 48 timer etter kontakt med husdyr i Europa. - vente minimum 72 timer etter opphold i europeiske områder med alvorlig smittsom dyresykdom (eks. svinepest, munn- og klauvsjuka osv.) - være minimum 72 timer i Norge etter opphold utenfor Europa. - dusje og bytte klær etter.	Helseovervåking ved rådgivingsbesøk Av besetningsveterinær 1-3 ganger per år avhengig av produksjonsform og størrelse. Overvåkingsprogrammet (OK) for spesifikke virussykdommer hos gris: - Mattilsynet prøvetar gris fra 500-800 besetninger årlig. Nasjonalt overvåkingsprogram for MRSA - Mattilsynet prøvetar gris fra 700-900 besetninger årlig MRSA-testing av personer: - Alle som jobber i besetningen må testes - Alle som har vært i utlandet og som har vært i kontakt med husdyr eller helsevesen må testes.

	Tilleggskrav	Tilleggskrav	Tilleggskrav
SPF bruksbesetning	Gjennomført sanering og deklært fri for: • Smittsom lunge- og brysthinnebetennelse (<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>, APP) • Svinedysenteri • <i>Brachyspira hyodysenteriae</i> • <i>Brachyspira suanatina</i> • <i>Brachyspira hampsonii</i> • Nysesjuke (toksinproduserende <i>Pasteurella multocida</i>) • Skabb (<i>Sarcoptes scabiei</i>) OK-programmet screener populasjonen for <i>Mycoplasma hyopneumoniae</i>.	• Besøkende bør dusje før de går inn i husdyrrommene. • For personer som har vært i en besetning uten SPF-status gjelder i utgangspunktet 12 timers karantene før besøk i SPF-besetninger.	SPF Helseovervåking Testing minst hver 24. måned for SPF-sjukdommene: • 30 blodprøver analyseres for antistoffer mot <i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i> • 20 nesensvaberprøver analyseres for toksinproduserende <i>Pasteurella multocida</i>. • 20 rektalsvaberprøver skal analyseres for svinedysenterifremkallende <i>Brachyspira</i>arter.
	Tilleggskrav	Tilleggskrav	Tilleggskrav
Avlsbesetning	Norske avlsbesetninger har SPF-status.	• Alle, inkludert gårdens egne folk, skal skifte til besetningens fottøy og tøy i smitteslusen. • All gris skal holdes inne. • Alle ytterdører skal holdes låst. • Dører for persontrafikk skal være skiltet «Ingen adgang uten eiers samtykke» og eiers telefonnummer. • Nybygg skal ha dusj som del av smittesillet. • Besøkende skal dusje før de går inn i dyrerom • Det skal være minst mulig besøk i besetningen. • Det skal føres besøksprotokoll.	Helseovervåking for avlsbesetning: • Tertialbesøk av besetningsveterinær. • Minst en gang årlig skal det være besetningsgjennomgang av slakteriets veterinærkonsulent. Foredlingsbesetninger skal i tillegg ha gjennomgang av Norsvins avlskonsulent. SPF helseovervåking: Hver 4. måned: • 20 blodprøver skal analyseres for antistoffer mot <i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>. 1 gang per år: • 20 nesensvaberprøver skal analyseres for toksinproduserende <i>Pasteurella multocida</i>. • 20 rektalsvaberprøver skal analyseres for svinedysenterifremkallende <i>Brachyspira</i>arter.